

Czy Ławrow to Ribbentrop?

Witolda Jurasza wszyscy znają z aktywności w Onecie, gra tam rolę „obiektywnego”, nieraz rzeczywiście ma celne analizy, ale tylko dlatego, że chce się odegrać na obecnym MSZ-cie, gdzie według niego rządzą durnie.

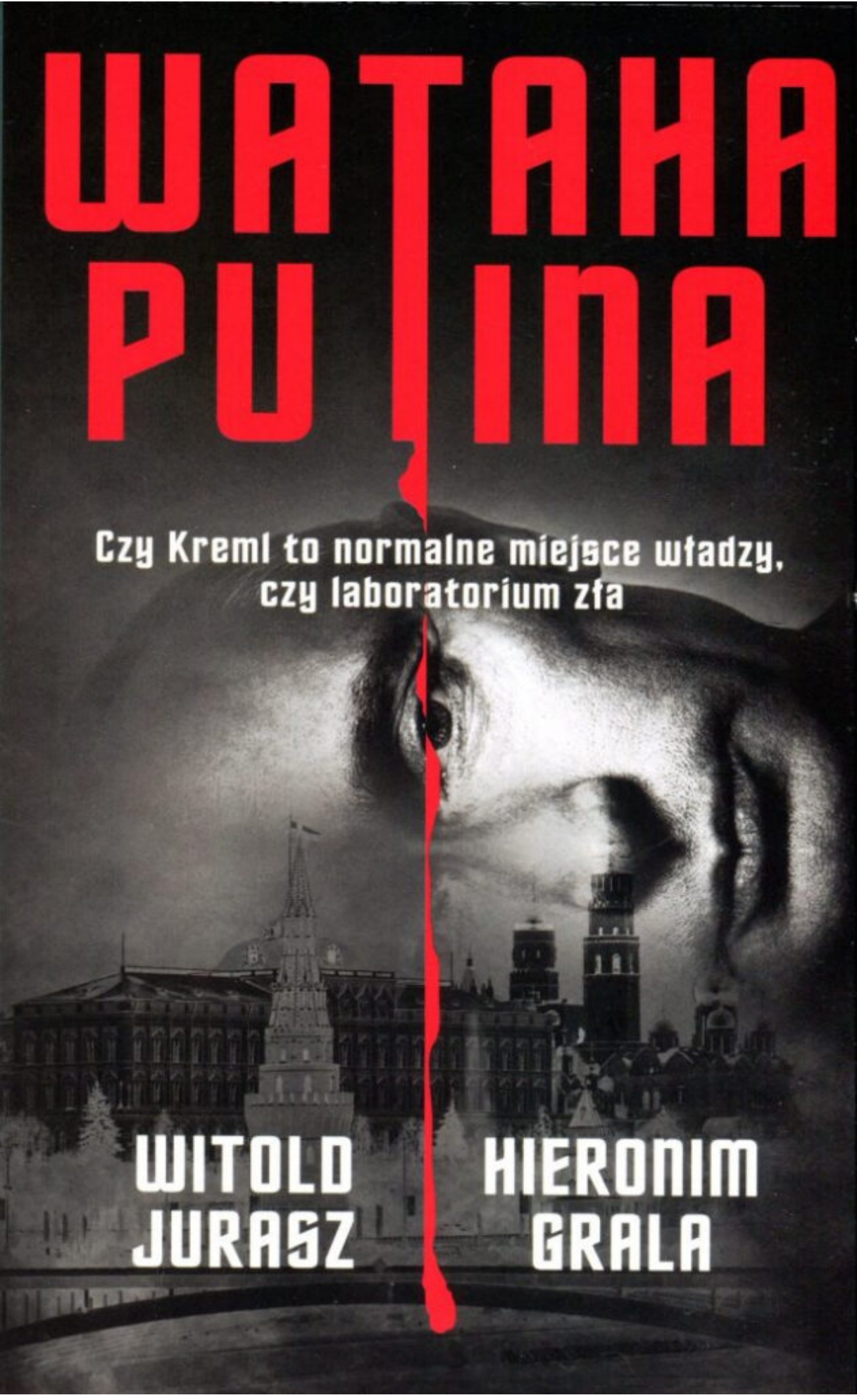
Za to Hieronim Grala to historyk zajmujący się Rosją XVI i XVIII wieku, ma ogromną wiedzę, pracował też w dyplomacji w Rosji. Znam go jeszcze z czasów studiów na początku lat 80. na UW, kiedy on był już doktorantem czy doktorem.

Obaj panowie postanowili porozmawiać o Rosji współczesnej, a raczej o jej politykach. Co z tego wyszło? Trochę przypomina to konwencję „Alfabetu...”, nawiązującego do słynnego już „Alfabetu” Jerzego Urbana. Sam tytuł, niepoważny dla poważnych autorów – pokazuje, że książka ma cel wyraźnie komercyjny i ma wpisywać się w całą masę o podobnych tytułach. Jest tu trochę informacji, trochę plotek i insynuacji. Celuje w tym Jurasz, który na tle Grali jest czasami żenujący. Co jakiś czas prowokuje Gralę do porównań elity obecnej Rosji z elitami III Rzeszy. A to czy Ławrow to taki odpowiednik **Joachima von Ribbentropa**, a ktoś inny to Himmler czy Schacht. Już samo to jest zabiegiem prymitywnym i żenującym intelektualnie, choć Jurasz pewnie uważa, że to bardzo oryginalne. Grala ławiruje, widać, że mu to nie bardzo odpowiada, ale się nie przeciwstawia.

Obaj panowie dobrze wiedzą, że w Polsce nie ma żadnej wiedzy na temat Rosji, że dominuje prymitywna rusofobia (kacapofobia), która uniemożliwia racjonalne myślenie, ale o tym nie mówią, choć Grala ma na koncie, nawet teraz, po 24

lutego 2022 – cenne teksty, jak choćby znakomitą recenzję propagandowej i prostackiej książki **prof. Andrzeja Nowaka** pt. „Polska i Rosja. Sąsiedztwo wolności i despotyzmu X-XXI w.”, w której wykazał, choć bardzo delikatnie – niekompetencję autora jeśli chodzi o znajomość historii Rosji do XVIII wieku. Ciekawe, że w czasie rozmowy z Juraszem nie podjął tego tematu mówiąc o relacjach państwa rosyjskiego z Cerkwią prawosławną, które – wbrew temu co w Polsce się powszechnie sądzi – wcale nie były takie proste.

WATAHA PUTINA

Czy Kreml to normalne miejsce władzy,
czy laboratorium zła

WITOLD
JURASZ

HIERONIM
GRALA

Moim zdaniem obaj rozmówcy stracili okazję, żeby przy omawianiu rosyjskich elit władzy dać szerszą perspektywę. Nie można bowiem analizować polityki Rosji tylko pod kątem tego, kto z kim, kto kim naprawdę jest, kto jest złodziejem, byłym gangsterem, a kto „ubekiem”. Po tej rozmowie raczej polityki rosyjskiej nie zrozumiemy, za to utrwali się przekonanie, zresztą powszechnie lansowane od lat przez media zachodnie, że Rosję rządzi przestępczy gang.

Panowie Jurasz i Grala nie mówią nic na temat tego, jak polityka Zachodu wpływała na zachowanie elit rosyjskich, jaki wpływ miało stałe poszerzanie NATO, organizowanie przez Zachód kolorowych rewolucji, wreszcie finansowany przez USA przewrót w Kijowie w 2014 roku. Nie ma tego tematu – **jest za to teza, że polityka Rosji wynika z jej natury, raczej ponurej, co jest oczywiście nieprawdą bądź prawdą szczątkową.** Ten temat dla nich nie istnieje, tak samo, jak nie analizują np. ewidentnych szowinistycznych skrajności w polityce Ukrainy, i to w dziedzinie tak bliskiej Hieronimowi Grali. To dziwne, że w ogóle nie odniósł się do pisania przez Ukraińców historii na nowo, mimo że może to także dla niego mieć negatywne następstwa jako historyka zajmującego się Rosją. O ile bardzo chętnie komentuje „przegięcia” w rosyjskiej historiografii, nie wspomina o „przegięciach” ukraińskich, przy których te rosyjskie to tzw. mały Pikuś.

To co najbardziej zdumiewa, to wiara, głównie Jurasza, w narrację ukraińskiej propagandy. Co prawda wojna na Ukrainie przewija się w tej rozmowie tylko kilka razy, ale jest jakby punktem odniesienia do wszelkich wniosków. Aby zilustrować to bezkrytyczne podejście Jurasza do ukraińskiej propagandy wojennej wystarczy zacytować to, co ma do powiedzenia na temat Buczy. Moim zdaniem to ocena kompromitująca i proszę zwrócić uwagę na reakcję Hieronima Grali, który jasno daje do zrozumienia, że w tę wersję nie wierzy, ale lansuje swoją wersję, moim zdaniem też kuriozalną, że być może żołnierze rosyjscy „byli naćpani”. Żaden z panów nie zdobył się na wątpliwość, czy czasem to wydarzenie w Buczy miało zupełnie inny przebieg. Oto rzeczony fragment:

„Witold Jurasz: Opisałiśmy sobie te różne postaci i wychodzi nam portret technokratów, cyników, ludzi, którzy albo w nic nie wierzą, albo jeśli w coś wierzą, to tylko w państwo i ta wiara w państwo zastępuje im poglądy. Wychodzi nam obraz, o dziwo, ludzi raczej cywilizowanych, wykształconych, w większości z przeszłością w służbach, no ale nijak nie Jeżowa, nie Jagody, Berii, Abakumowa albo Mirkułowa. I to powoduje, że ja jednej rzeczy nie rozumiem. Mianowicie następuje Buczą, następuje Irpień, a potem jeszcze Mariupol. Rosyjska armia nie tylko napada na Ukrainę, ale dopuszcza się regularnych zbrodni na ludności cywilnej. Wiele wskazuje na to, że nie są to – tu chodzi mi o Buczę – przypadkowe zbrodnie, nie są to zbrodnie „na spontanie”, czyli takie, które, jakkolwiek źle to brzmi, zdarzają się podczas wojen. Również przecież Amerykanom, którzy mają na sumieniu My Lai. Problem polega na tym, że tu wygląda na to, że to było na rozkaz.

Hieronim Grala: To jest jedna z interpretacji.

WJ: Według tej interpretacji chodziło o to, żeby zmusić armię ukraińską do zmiany taktyki, a taktyka polegała na wycofywaniu się z miejscowości, których z militarnego punktu widzenia nie było sensu bronić. Po Buczy to się staje trudne, wręcz niemożliwe”.

Grala ulega jednak ogólnej narracji i uważa, że pewne rzeczy to – jak mawiał prezes Kaczyński – oczywista oczywistość, czego jako wnikliwy historyk powinien unikać i zachować wstrzeźliwość. Na przykład na jakiej podstawie źródłowej obaj panowie uznali, że Bucza to wielka zbrodnia rosyjska? Na podstawie komunikatów ukraińskiej prokuratury? Nie żartujmy, wszystkie instytucje ukraińskiego państwa po 24 lutego 2022 pracują na rzecz ukraińskiej propagandy i z tego powodu nie są wiarygodne.

Grala sympatyzuje z rosyjskimi liberałami, to oczywiste, że patrzy na Rosję przez pryzmat ich poglądów, co jest nieraz zgubne, bo ta opcja nie ma w Rosji prawie żadnego poparcia społecznego. Poza tym, jeśli mówimy o inteligencji rosyjskiej, która, wbrew oczekiwaniom Zachodu, nie zbuntowała się, to

nalazłoby zadać pytanie – dlaczego? A odpowiedź jest prosta – bo Zachód i Ukraina, z Polską w pierwszym szeregu, nie prowadzi wojny z „reżimem” Putina, ale z całą Rosją, jej tożsamością, kulturą i pamięcią historyczną. Jeśli przeciętny rosyjski inteligent dowiaduje się, że odwołuje się koncerty **Piotra Czajkowskiego**, zamyka Muzeum Bułhakowa w Kijowie, ruguje język rosyjski itp. – to nie może być entuzjastą „wolnego świata” i wypchniętej do roli awangardy tego „wolnego świata” Ukrainy, której na sucho uchodzi obecnie wszystko, z całym bagażem banderyzmu i szowinizmu włącznie. Obaj rozmówcy wiele mówili o Cerkwi prawosławnej w Rosji, raczej w szyderczym tonie i lekceważąco. Tymczasem za miedzą tworzy się na siłę i przy pomocy siły „wolną” ukraińską Cerkiew, a starą, czyli Ukraińską Cerkiew Prawosławną, powiazaną kanonicznie do niedawna z Patriarchatem Moskiewskim, po prostu brutalnie prześladowe w bolszewickim stylu. I na ten temat ani słowa. To wszystko sprawa, że ta książka nie służy zrozumieniu tego co się obecnie dzieje, tak w Rosji, jak wokół niej. A szkoda.

[Jan Engelgard](#)